

[Niels Helveg Petersen]

med mig i – jo er den bedste modvirkning af monopoltendenser og trustlignende tilstande, som overhovedet findes.

Jeg har ikke noget imod at blive kaldt naiv af hr. Wilhjelms i denne sammenhæng. Jeg mener, det forsåt er rigtigt, at oplysninger om erhvervslivets vilkår ud fra alle synspunkter – virksomhedernes, samfundets, offentlighedens – er af det gode, og det synes jeg egentlig ikke er særlig naivt.

Wilhjelms (VS):

Så kan man måske neddæmpe det til, at hr. Niels Helveg Petersen mangler at forklare, hvorfor disse erhvervsvirksomheder stritter imod med hænder og fødder over for enhver lille bitte oplysningpligt. Det gør de selvfølgelig ikke uden grund.

Jeg vil godt sige til hr. Fuglsang, at jeg mener ikke, at den første trustkommission var ideel, og jeg mener i det hele taget ikke, at man kan få kortlagt – og især få draget konsekvenserne af en kortlægning af – disse problemer i det samfundssystem, vi lever i. Men jeg synes alligevel, det var interessant med den første trustkommission, at man hele vejen over i den borgerlige side af salen i 1949 var med til at nedsætte en kommission, som havde domstolsbeføjelser, som kunne kræve ethvert ikke bare regnskab, men regnskabsbilag frem, med straffebeføjelser osv., som kunne kræve direktører, aktionærer, ejere osv. afhørt under vidneansvar. Hvordan gik det egentlig til? Det skete simpelt hen fordi man lige efter krigen fik det første store chok, da udenlandsk kapital for første gang begyndte rigtig at infiltrere her i landet. Socialdemokratiet og de borgerlige partier var endnu på det tidspunkt så provinsielle, at de troede, det var noget skrækeligt noget, og det måtte de være imod af hensyn til den nationale kapital. Det var Margarinekompagniet, der var den aktuelle anledning. Derfor gik man med til noget, man ikke i andre situationer ville være gået med til.

Men det er lige så lærerigt, at da kommissionen så gjorde det, den faktisk var sat til efter kommissoriet, nemlig at lave udredningsarbejde, og gik videre fra margarineindustrien og de andre steder, hvor udenlandsk kapital var inde i billedet, og gik over til det danske byggematerialemonopol, så blev den lukket, så blev den nedlagt. Det var ikke,

fordi den var færdig, det sagde den daværende formand udtrykkeligt. Han var sur over, at kommissionen blev nedlagt midt i arbejdet. Og de rapporter, den nåede at lave om disse forhold, er ikke tilgængelige. De ligger med sløjfe på under lås og lukke for 50 år i rigsarkivet, ikke tilgængelige. Det er læren af den første trustkommission, hvorfor man gik med til den, og hvorfor man standsede den.

Nu er vi nået dertil, at disse partier og deres kapital er aldeles uden fædreland. Som hr. Lawetz sagde; det ville jo være skrækeligt, hvis sådan et arbejde forhindrede Unilever i at investere her i landet. Han kunne have fortsat med ITT osv. Ja, han fortsatte for så vidt med A. P. Møller og ØK, der er multinationale selskaber lige så vel som ITT og Unilever.

Ib Christensen (DR):

Som denne ikke uinteressante debat er forløbet, mener også jeg at kunne konstatere en mere positiv holdning eller mindre oppositionel holdning over for dette forslag. Jeg takker ministeren for, at regeringen altså har viljen til at gøre noget. Vi håber og forventer så, at der sker noget, så snart den omtalte redegørelse inden årets udgang foreligger.

Hr. Lawetz farer videre med at sige, det er et socialistisk forslag. Det eneste argument, hr. Lawetz kan komme med til at underbygge denne påstand, er, at det jo bekræftes af tilslutningen fra salen. Hvor mange gange har fremskridtspartiet ikke støttet forslag fra socialistisk side eller fået støtte fra socialistisk side til forskellige forslag, uden at fremskridtspartiet formentlig derved vil stemple sådanne forslag som socialistiske? Jeg synes, hr. Lawetz her bevæger sig på overmåde tynd is.

Hr. Ellemann-Jensen var også mere velvillig og sagde lidt overbærende, at retsforbundet har lidt svært ved at iklæde vore liberale hensigter praktiske gevandter. Det må vi jo tage til efterretning, men det er trods alt bedre at have den gode vilje, men måske af og til lidt svigtende evne, fremfor at føre og i markedsudvalget og andetsteds gå ind for en protektionistisk og erhvervs subsidiepræget politik, der intet har med liberal erhvervs-mæssig og økonomisk politik at gøre.

Jeg skal ikke indlede nogen diskussion med hr. Niels Helveg Petersen om tekniske